บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางงอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางงอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนของครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ทั้งหมด 2,085 ครัวเรือน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางงอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนของครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ทั้งหมด 336 ครัวเรือน แบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2551 : 12) ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Copyright© Suratthani Rajabhat University
All Right Reserved

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ N = ขนาดประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (0.05)

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5 ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

แทนค่าตามสูตร $$n = \frac{2,085}{1+2,085(0.05)^2}$$

ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น n = 336

ขั้นตอนที่ 2 วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น ประกอบด้วย ขั้นตอนดังนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนครัวเรือน เพื่อให้ได้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของครัวเรือน โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้หมู่บ้าน เป็นระดับในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างเป็นสัดส่วน โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน} = \frac{\text{กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้าน}}{\text{จำนวนครัวเรือนทั้งหมด}}$$

จากสูตรจะได้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นของครัวเรือนแต่ละหมู่บ้านอีกครั้งหนึ่ง ได้กลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนแต่ละหมู่บ้าน ดังตารางที่ 3.1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Copyright© Suratthani Rajabhat University
All Right Reserved

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน (ครัวเรือน)	
		ครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านปึก	109	17
2	บ้านบางงอน	132	21
3	บ้านเงิน	165	26
4	บ้านขนาย	157	25
5	บ้านหนองเตียน	79	13
6	บ้านศรีไพรวัลย์	204	33
7	บ้านนาดง	358	58
8	บ้านสะพานมอส	301	49
9	บ้านคลองเคี่ยม	134	22
10	บ้านภิรมย์ภักดี	249	40
11	บ้านสี่ขีด	197	32
รวม		**2,085**	**336**

ขั้นตอนที่ 3 เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยพิจารณาจากจำนวนครัวเรือน เพื่อให้ได้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย จำนวน 336 ครัวเรือน โดยกำหนดคุณสมบัติที่ต้องการ ดังนี้

1. มีความสามารถในการสื่อสารและมีความเข้าใจได้ดี
2. ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Copyright© Suratthani Rajabhat University
All Right Reserved

ขั้นตอนที่ 4 ใช้เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยพิจารณาจากจำนวนครัวเรือน เพื่อให้ได้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย โดยการแจกแบบสอบถามให้กับตัวแทนหรือหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในวันประชุมหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้านซึ่งการประชุมแต่ละครั้งจะมีตัวแทนในครัวเรือนมาเข้าร่วมการประชุมหมู่บ้าน จนครบจำนวน 336 ครัวเรือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่สร้างขึ้นจากการตรวจสอบเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางงอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ลักษณะคำถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้เทคนิคการวัดความคิดเห็นแบบลิเคอร์ทสเกล (Likert Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง มาก
คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง น้อย
คะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางงอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี กำหนดให้เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questions) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Copyright© Suratthani Rajabhat University
All Right Reserved

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ เอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดกรอบคำถามให้ตรงกับวัตถุประสงค์และขอบเขตเนื้อหาในการศึกษา
3. สร้างแบบสอบถามให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอบเขตเนื้อหาในการศึกษา ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง เหมาะสม
5. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น สำหรับการวิจัยไปทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยก่อนนำไปใช้ เพื่อพิจาณาทั้งในด้านเนื้อหา สาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ หรือหาค่า IOC (Index ofItem – Objective Congruence) โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

$$\text{ใช้สูตร} \quad IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

R คือ คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ คือ ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

n คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+1 = แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องตรงตามเนื้อหา

0 = ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องตรงตามเนื้อหา

-1 = แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องตรงตามเนื้อหา

เกณฑ์การแปลความหมาย ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ ซึ่งเครื่องมือการวิจัยฉบับนี้ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.6 - 1.0 ทุกข้อ ซึ่งถือว่าเครื่องมือใช้ได้

2. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่จะทำการศึกษา จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha Coeffient) ของ ครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536 : 170 - 172) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.94

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Copyright© Suan Sunandha Rajabhat University
All Right Reserved

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม

2. การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย บทความ วารสาร ข้อมูลทางสถิติ รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล บันทึกข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยกำหนดสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การวิเคราะห์ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะพื้นฐานของข้อมูล โดยมีเหลักเกณฑ์ ดังนี้

1.1 ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) อธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ สถานภาพในสังคม รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาการอยู่อาศัยและการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายระดับความคิดเห็นความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางงอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เกณฑ์ความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางงอน พิจารณาจากช่วงคะแนนเฉลี่ยของแต่ละประเด็น ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Copyright© Suratthani Rajabhat University
All Right Reserved

2. สถิติเชิงอ้างอิง (Inference Statistics) เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Test) ประกอบด้วย

2.1 สถิติ t เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางงอน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นอิสระต่อกัน 2 กลุ่ม ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เพศ

2.2 สถิติ F เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางงอน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นอิสระต่อกันมากกว่า 2 กลุ่ม ในการวิจัยครั้งนี้คือ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพในสังคม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในตำบล พิจารณาผลการทดสอบสมมติฐานหรือผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่า Sig. ที่ได้จากการคำนวณโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเทียบกับระดับนัยสำคัญ ดังนี้

ค่า Sig. ที่ได้มากกว่า 0.05 หมายถึงไม่แตกต่าง

ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่า 0.05 แต่มากกว่า 0.01 หมายถึง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แทนด้วย*

ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่า 0.01 หมายถึง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แทนด้วย**

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Copyright© Suratthani Rajabhat University
All Right Reserved